

NAMEN NOEMEN: DIFFERENTIATIE 4^e LEERJAAR / GROEP 6

In het deel bestemd voor het 3e leerjaar hebben we onze voornaam (of voornamen) en achternaam of familienaam ingevuld.

Misschien hebben wij thuis wel een andere roepnaam of koosnaam dan onze voornaam.

Jan is korter en van die naam hou je misschien meer dan van Johannes.

Schilders, filmsterren, zangers, schrijvers...kunstenaars gebruiken soms een schuilnaam of artiestennaam.

Marc Sleen, de Vlaamse striptekenaar en geestelijke vader van Nero heet in werkelijkheid Marcel Neels.

Pierre Kartner, de Nederlandse zanger, componist, tekstdichter... gekend van het wereldberoemde lied 'Het kleine café aan de haven' en 'Het Smurfenlied' kennen we beter onder zijn pseudoniem Vader Abraham.

Marc Sleen en Vader Abraham is een alias. Het woord 'alias' komt uit het Engels a.k.a. (=also known as) gebruikt in de betekenis van 'anders genoemd'. Zo spreken we ook over een e-mailalias als een extra e-mailadres.

Een pseudoniem of schuilnaam is soms een verzonnen naam die wordt gebruikt als iemand zijn eigen naam verborgen wil houden. Soms vindt iemand zijn eigen naam ook niet goed klinken of wil die een duidelijke scheiding tussen zijn privéleven en zijn artistieke of publieke leven.

Zoek zelf maar uit wat volgende pseudoniemen zijn. Onderstreep ze!

Misschien vind je ook waarom?

De Vlaamse zanger Will Tura of Arthur Blanckaert?

De Vlaamse zangeres Chantal Vanlee of Dana Winner?

De Nederlandse komiek André Van Duin of Adrianus Marinus Kyvon?

De Belgische zangeres Fabienne Demal of Axelle Red?

De Britse zanger Freddy Mercury of Farrokh Bulsara?

Bedenk eens een schuilnaam voor jezelf, voor je vriend, voor een bekende figuur?

.....

.....

.....

.....

1. NOEMEN OF HETEN

'Noemen' betekent niet helemaal hetzelfde als 'heten'.

Noemen betekent 'een naam geven'.

Heten betekent 'een naam hebben'.

Als je je hond een naam geeft, dan noem je hem bijvoorbeeld 'Gabber'.

Je kreeg een naam. Die naam heb je al je hele leven. Je heet bijvoorbeeld 'An'.

Kies uit en vul in:

noem – heet – noemen – heten – genoemd – geheten – noemt

Hallo, ik Tyanita, maar iedereen me Tia.

Hoe de nieuwe baby? Hoe dat meisje?

Hoe jij? Ik Tineke.

Hoe zullen we onze hond Onze poes Wopje.

Het kindje werd naar zijn vader Het Klaas.

Ik Jan Patrick, maar ze me JP.

Hoe die schilder? Ik hem altijd 'de dromer'.

Als je in Frankrijk was geboren, had je vast anders Misschien hadden je ouders je dan wel 'André'

2. DE TEDDYBEER

Lees eerst aandachtig de hele tekst. Denk daarna goed na en vul ten slotte de gatentekst in.

Van 1901 tot 1908 was Theodore Roosevelt president in de Verenigde Staten van Amerika. Zijn vrienden noemden hem 'Teddy'. Zijn hobby was Dit vind je misschien geen leuke, maar in die tijd waren er heel wat mannen die op jacht gingen.

In november 1902 was Teddy Roosevelt weer op jacht. Zijn vrienden bonden een vast aan een boom zodat Teddy het moeiteloos zou kunnen doodschieten. Maar de president weigerde te schieten. Waarschijnlijk had hij medelijden met het diertje. Of hij vond het laf om een vastgebonden beertje neer te schieten.

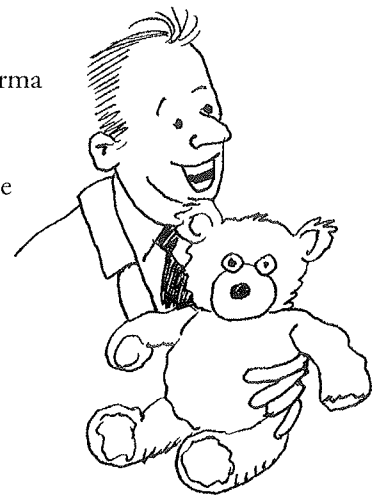
Net zoals er bij ons in de krant dagelijks een spotprent of een komt, kwam er ook een cartoon in de 'Washington Post', een Amerikaanse

Een Rus zette de cartoon van de president en het in zijn etalage, bij de speelgoedbeertjes die zijn vrouw vervaardigde. Hij vroeg aan de president of hij de beertjes 'Teddybeer' mocht noemen. Dat mocht en de zaken gingen goed. De waren dol op hun lieve president die niet een beertje kon doodschieten. Iedereen wou wel een teddybeer. De president gebruikte de teddybeer zelfs bij zijn volgende verkiezingsprogramma.

De originele teddybeertjes komen echter niet uit A, maar uit Duitsland. Margarete Steiff uit Giengen had kinderverlamming gehad. Door die vreselijke ziekte kon ze niet lopen. Om wat te verdienen, produceerde ze speelgoed van lapjes stof en Ze fabriceerde honden en poezen, konijnen en varkens, olifanten, kamelen en beren. Een neef bracht haar en vroeg om hiervan beren te maken. Dat bleek een goed idee. De beren in mohairpluche zagen er nog beter uit dan de beren uit stof en vilt. In 1903 lieten ze deze beertjes zien op een beurs in Leipzig. Hier liep een Amerikaan rond en die kocht zomaar ineens 3 000 beren van pluche.

Enkele jaren later vertrokken er een miljoen beren van de firma naar de Verenigde Staten.

De firma Steiff is intussen in de hele wereld gekend. En de Amerikanen zijn nog altijd de beste klanten!

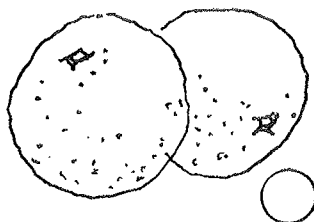
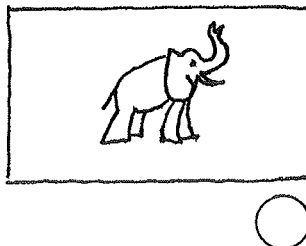
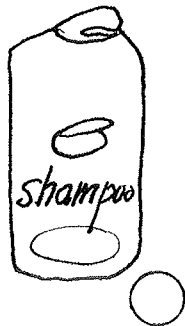
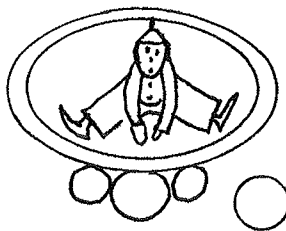
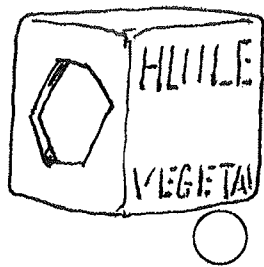
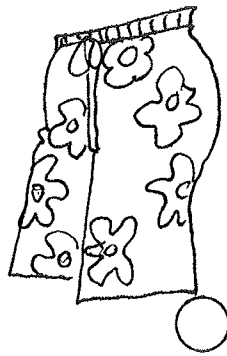
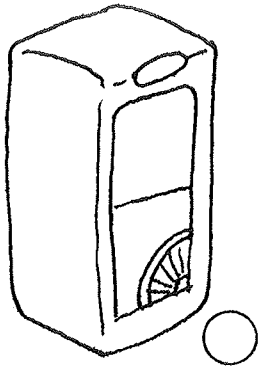

3. MERKNAMEN

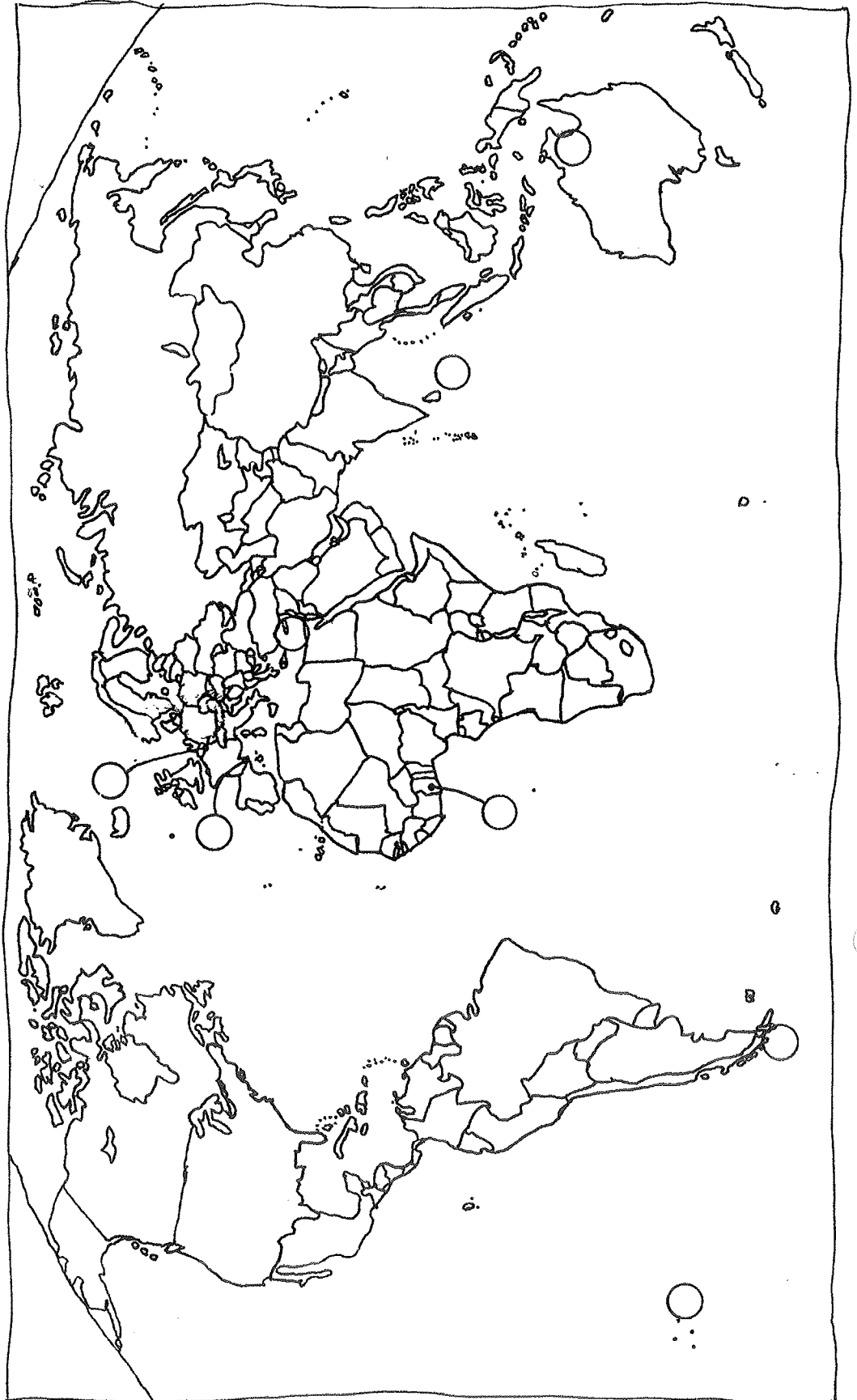
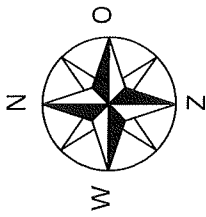
Als een uitvinder iets wil verkopen, bedenkt hij een passende naam voor het product. Een naam die mensen goed kunnen onthouden en die hen aan het product laat denken. Soms is dit een plaatsnaam, zoals bij de volgende producten. Lees de omschrijving en zoek de passende merknaam. Schrijf het nummer van de omschrijving achter de merknaam en bij de juiste tekening.

1	Een havenstad in Palestina. Vanuit Palestina worden heel veel sinaasappelen naar ons land uitgevoerd. De naam van de havenstad werd een sinaasappelmerk bij ons.	Ushuaia
2	Grote havenstad in het zuiden van Frankrijk. In de 17e eeuw had deze stad het alleenrecht om zeep te produceren. Men gebruikte 100 % natuurlijke materialen waarvan 72 % olie. Nog altijd is de naam van deze stad verbonden met natuurlijke zeep.	Tahiti
3	Het is een meer in Australië dat op het einde van een waterweg ligt. Daarin mondt die beek of rivier uit. In het droge en dorre Australië is er vaak veel leven in de buurt van deze zoetwatermeren. Voor de eerste bewoners van Australië was het water levensnoodzakelijk. Het kledingmerk dat de naam van deze meren leende, wil de sfeer oproepen van Australië, water en surfen.	Côte d'Or
4	Letterlijk vertaald betekent de naam van deze chocolade 'Goudkust'. Deze kust vind je in Ghana, een plaats in Afrika waar Charles Neuhaus zijn cacao haalde.	Jaffa
5	Dit stadje in de Belgische Ardennen was al een kuuroord in de tijd van de Romeinen. Het bruisende of platte water in flessen heeft dezelfde naam gekregen als de plaats waar de bronnen zijn.	Ceylon
6	Een stad op het eiland Vuurland bij Argentinië. Het is de stad die het meest zuidelijk ligt op aarde. Mensen die op de Zuidpool op ontdekkingsstocht gaan, vertrekken vanuit deze stad. Je kunt je wel voorstellen dat het hier frisjes is. En dat alleen avonturiers hier komen. De naam van deze stad is gegeven aan een shampoo die bedoeld is voor jonge, avontuurlijke mensen.	Marseille
7	Een eiland in de Stille Zuidzee tussen Australië en Zuid-Amerika. Je vindt hier prachtige stranden. Meestal is het er zonnig en warm. Je vindt er mooie exotische bloemen. Als jij je wast met deze zeep, waan jij je even in dit tropische paradijs.	een Billabong in Australië
8	Het is de oude naam voor Sri Lanka, een eiland voor de kust van India waar de Portugezen, de Nederlanders en de Britten het voor het zeggen hadden. Hoewel er vooral parels, kaneel en olifanten werden uitgevoerd, leeft de oude naam voor Sri Lanka bij ons verder in thee.	Spa

Schrijf ook een nummer in het juiste cirkeltje op de wereldkaart. Gebruik je atlas.

4. EEN TAFEL...

Wie heeft voor het eerst 'tafel' gezegd tegen een tafel? Waarom noemen we een reeks vermenigvuldigingen een 'tafel'? Heeft een deling iets te maken met een salontafel, keukentafel of tuintafel? Deze geheimen zijn moeilijk te achterhalen.

Als je deze oefeningen oplost en de getallen vervangt door letters, ontdek je heel wat over de herkomst van andere woorden.

A = 90	B = 250	D = 450	E = 720	G = 120	I = 27	J = 48	K = 81	L = 16
M = 32	N = 54	O = 900	R = 180	T = 36	U = 560	V = 100	W = 24	Z = 400
C = 490	H = 640	S = 240	Y = 200	F = 150				

9x50	8x70	9x3	8x4
.....

9x9	100x9	16x2	2x18
.....

20x5	450:5	6x9
.....

32:2	3x30	72:2	9x3	6x8	108:2
.....

6x6	80x7	16x2	90x8	2x450	
.....	=

54:2	27x3
.....

5x50	80x9	3x18
.....

3x40	2x360	5x80	72:3	3x300	4x4	64:4	6x120	2x27
.....

Denk je dat dit komt door er te veel op te zuigen?

.....

A = 90	B = 250	D = 450	E = 720	G = 120	I = 27	J = 48	K = 81	L = 16
M = 32	N = 54	O = 900	R = 180	T = 36	U = 560	V = 100	W = 24	Z = 400
C = 490	H = 640	S = 240	Y = 200	F = 150				

7x70	8x80	360:4	2x90	2x8	80x9	4x60
.....

60x3	9x100	32:2	64:4	80x3
.....

6x4	450:5	30x8
.....

720:8	70x8	12x3	2x450	14x35	225x4	80x7	30x6	90x8	40x14	20x9
.....

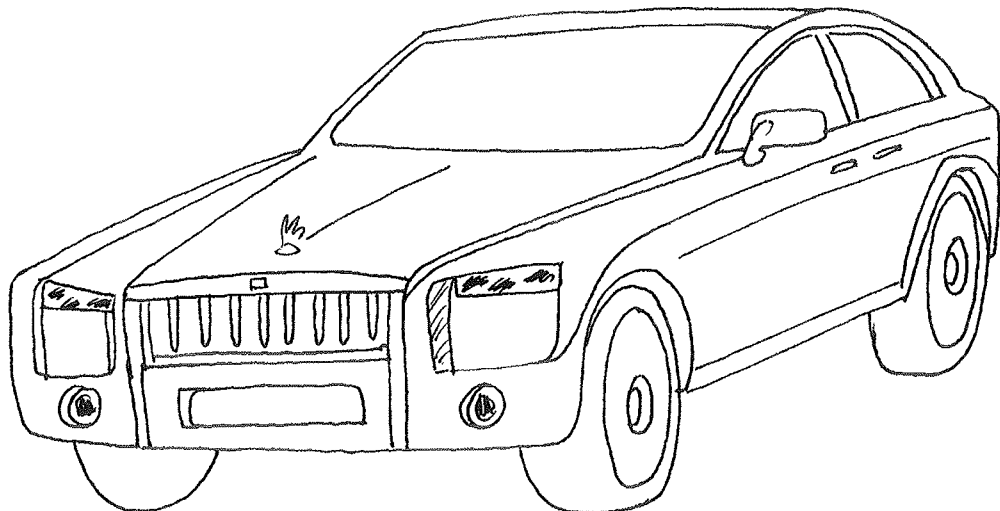
180x4	9x6
.....

18x10	20x45	40x5	980:2	20x36
.....

54:2	9x6	60x2	90x8	3x18	81:3	120x6	80x7	36x5
.....

Welk automerk hebben deze Britten samen ontwikkeld?

.....

5. SCRABBLE

Dit spel heette van 1931 tot 1948 nog 'Lexico' en werd uitgevonden door Alfred Butts. Toen iemand de naam veranderde in 'scrabble', wat scharrelen betekent omdat je de letters in een zakje moet grabbelen, werd het een groot succes.

1. Maak zelf een scrabblebord!

Neem het blad met het lege bord. In hokje (D,15) zie je al '2x' (2 keer letterwaarde) staan.

Schrijf dit ook in (L,15), (G,13), (I,13), (A,12), (H,12), (O,12), (C,9), (G,9), (I,9), (M,9), (D,8), (L,8), (C,7), (G,7), (I,7), (M,7), (A,4), (H,4), (O,4), (G,3), (I,3), (D,1) en (L,1).

Kleur deze vakjes lichtblauw.

Schrijf '3x' (3 keer letterwaarde) in (F,14), (J,14), (B,10), (F,10), (J,10), (N,10), (B,6), (F,6), (J,6), (N,6), (F,2), (J,2). Kleur deze vakjes donkerblauw.

Schrijf '2x' (2 keer woordwaarde) in (B,14), (C,13), (D,12), (E,11), (N,14), (M,13), (L,12), (K,11), (H,8), (B,2), (C,3), (D,4), (E,5), (K,5), (L,4), (M,3), (N,2). Kleur deze vakjes roze.

Schrijf '3x' (3 keer woordwaarde) in (A,15), (H,15), (O,15), (A,8), (O,8), (A,1), (H,1), (O,1). Kleur deze vakjes rood.

Spiegelen en symmetrie

Als je in het midden van kolom H een verticale lijn tekent, dan is dat de symmetrieas van het vierkant. Deze lijn verdeelt het vierkant in twee delen die elkaars spiegelbeeld zijn. Als een figuur een symmetrieas heeft, noemen we ze symmetrisch.

Zoek telkens het vak dat volgens deze as symmetrisch is aan het gegeven vakje:

(A,15) en (O,15)	(M,9) en	(G, 3) en
(O, 8) en	(D,4) en	(F,2) en

Teken je een horizontale lijn in het midden van rij 8, dan krijg je ook een symmetrieas.

Zoek telkens het vak dat volgens deze as symmetrisch is aan het gegeven vakje:

(D,15) en	(M,13) en	(F,2) en
(H,1) en	(M,9) en	(N,2) en

Scrabble

15				2x													
14																	
13																	
12																	
11																	
10																	
9																	
8																	
7																	
6																	
5																	
4																	
3																	
2																	
1																	
	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O		

Kijk nog eens naar je scrabble-bord. Je kunt nog symmetrieassen tekenen. Hoe doe je dat?

2. Lees de tekst en bereken!

Scrabble is een letterspel, dat wordt verkocht in $(90 + 31)$ landen in $(45 - 16)$ talen. Het is een bordspel voor 2 tot 4 spelers of teams waarbij met $(490 : 70)$ letters woorden moeten worden gevormd. Hierbij gaan geluk en slim zijn hand in hand, omdat de letters willekeurig 'gescharreld' zijn en het de kunst is hiermee een zo hoog mogelijke score te behalen.

Het spel wordt gespeeld op een bord bestaande uit $15 \times 15 =$ vakjes. vakjes zijn gekleurd: 8 rode, 17 roze, 24 lichtblauwe en 12 donkerblauwe. Als je de letters op deze vakjes legt, kun je meer punten behalen. De overige vakjes zijn meestal groen, soms wit.

In de Nederlandstalige versie zijn (20×5) letters en twee blanco blokjes te verdelen. De blokjes worden vaak van hout gemaakt, maar sommige moderne uitvoeringen hebben kunststoffen blokjes met een ronde uitsparing aan de achterzijde. In de moderne uitvoering worden de letters in een stoffen zakje bewaard, waaruit de blokjes gemakkelijk zonder kijken gescharreld kunnen worden. De zeven blokjes worden naast elkaar op een rekje gezet, uit het zicht van medespelers.

Het berekenen van de punten moet je even oefenen:

Stap 1: Je telt eerst de waarde van al de letters van je woord zoals je ze ziet.

Voorbeeld: $\boxed{W_4}$ $\boxed{O_1}$ $\boxed{L_1}$ $\boxed{K_{10}}$ levert punten op.

Stap 2: Dan kijk je of er een letter op een blauw vakje ligt. De letter $\boxed{K_{10}}$ ligt op een lichtblauw vakje: tweemaal letterwaarde! Dat betekent dat je de waarde van deze letter mag verdubbelen. Het is dus heel leuk dat de letter K hier op ligt, want die is nu punten waard! Jammer dat ze niet op een donkerblauw (driemaal letterwaarde) vak ligt. Op een donkerblauw vak had deze letter wel punten opgeleverd.

Stap 3: Je maakt alvast het totaal van de letterwaarden. Het woord 'wolk' levert 26 punten op. Heb je dat ook gevonden?

Stap 4: Misschien ligt het woord op een rood/roze vakje. Mocht een letter op een roze vakje liggen, dan verdubbelen je punten uit stap 3. En mocht één van de letters op een rood vakje liggen, dan heb je het meeste geluk, want dan mag jij je punten uit stap 3 vermenigvuldigen met 3.

Voor het woord $\boxed{W_4}$ $\boxed{O_1}$ $\boxed{L_1}$ $\boxed{K_{10}}$ als de letter W op een rood vakje ligt en K op een lichtblauw vakje, is de score: punten.

Scrabble spelen is dus niet alleen goed voor je woordenschat. Je rekent ook nog heel wat! Onthoud: eerst blauw, dan pas rood/roze!

Hier nog eens de uitleg in duidelijke schema's:

	letter- of woordwaarde	kleur vakjes		waarde letters of totale woord
2x	letterwaarde	lichtblauw	lb	De hierop liggende letter krijgt 2 keer de waarde.
3x	letterwaarde	donkerblauw	db	De hierop liggende letter krijgt 3 keer de waarde.
2x	woordwaarde	roze	rz	De som van de letters krijgt 2 keer de waarde.
3x	woordwaarde	rood	rd	De som van de letters krijgt 3 keer de waarde.

W ₄	O ₁	L ₁	K ₁₀
rd			lb
4	1	1	2x10

$$4 + 1 + 1 + 20 = 26$$

rd	=	rood	_	3 x 26	=	78
----	---	------	---	--------	---	----

3. Het echte werk!

Als je een wedstrijd scrabble speelt, mag je geen eigennamen gebruiken. Dit spelbord hebben we echter vol met namen gelegd. Aan elke naam hangt een verhaal vast. Kleur het bord op de juiste manier. Wil je het verhaal kennen achter een naam als 'Mercedes', 'bakeliet' of 'macadam'? Ga dan in de bibliotheek op zoek naar een boek over etymologie.

Via internet kun je ook heel wat achterhalen. Je mag alleen niet vergeten na te gaan of alles wel correct is.

15										P ₃					
14			U ₄					M ₂	A ₁	C ₃	A ₁	D ₂	A ₁	M ₂	
13			R ₁	O ₁	B ₃	O ₁	T ₁				P ₃				
12			S ₁								P ₃				
11		T ₁	U ₄	P ₃	P ₃	E ₁	R ₁	W ₁₀	A ₁	R ₁	E ₁				
10			L ₁								N ₁			W ₁₀	
9			I ₁	R ₁	I ₁	S ₁		O ₁		O ₁	H ₄	M ₂		I ₁	
8	P ₃	A ₁	N ₁					T ₁			E ₁			N ₁	
7			E ₁					T ₁			I ₁			K ₁₀	
6	N ₁			P ₃	A ₁	V ₄	L ₁	O ₁	V ₄		M ₂	E ₁		E ₁	
5	E ₁							M ₂		M ₂	E ₁	N ₁	D ₂	E ₁	L ₁
4	W ₁₀	A ₁	N ₁	K ₁₀	E ₁	L ₁	M ₂	O ₁	T ₁	O ₁	R ₁				
3	T ₁							T ₁			R ₁				
2	O ₁	S ₁	C ₃	A ₁	R ₁			O ₁			S ₁				
1	N ₁					M ₂	E ₁	R ₁	C ₃	E ₁	D ₂	E ₁	S ₁		
	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O

legenda:

lb lichtblauw, bijvoorbeeld D15

rz roze, bijvoorbeeld B14

db donkerblauw, bijvoorbeeld F14

rd rood, bijvoorbeeld A15

Wie wint het spel?

Rolls maakte :

macadam punten
robot punten
tupperware punten
pan punten
wankelmotor punten
Mendel punten
Oscar punten
Mercedes punten

totaal: punten

Royce maakte :

Ursuline punten
pappenheimer punten
iris punten
ottomotor punten
Pavlov punten
winkel punten
Newton punten
Morse punten

totaal: punten

Vul in:

..... wint het spel.